
Ліпатов Юрій Сергійович 1927–2007

10 липня 2012 р. виповнилося 85 років з дня народження Юрія Сергійовича Ліпатова – видатного вченого в галузі високомолекулярних сполук, доктора хімічних наук, професора, академіка НАН України, академіка Міжнародної академії творчості (Росія), заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії УРСР у галузі науки і техніки, лауреата премії імені Л.В. Писаржевського та премії імені А.І. Кіпріанова НАН України, а також премії імені Поля Флорі Міжнародної академії творчості, колишнього директора Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України.

Ю.С. Ліпатов народився в м. Івано-Вознесенську (Росія). Закінчив технологічний факультет Московського нафтового інституту імені І.М. Губкіна за спеціальністю «технологія нафти і газу».

Його наукова діяльність, що почалася у Фізико-хімічному інституті імені Л.Я. Карпова (Москва) в 1951 р., була продовжена в Інституті загальної і неорганічної хімії АН Білорусії (1959–1964 рр). Найбільш яскраво багатогранний талант ученого та організатора науки Юрій Сергійович проявив після переходу на роботу в Інститут хімії високомолекулярних сполук АН України (ІХВС), директором якого він був упродовж 1965–1985 рр. та очолював до 2005 р. відділ фізикохімії полімерів.

Юрію Ліпатову належить вагомий внесок у розвиток хімії високомолекулярних сполук в Україні та у становлення і розвиток інституту і перетворення його в головний центр полімерної науки в Україні, наукові здобутки та розробки якого досягли міжнародного рівня і визнання.

Наукова діяльність ученого-хіміка спрямована на вирішення фундаментальних проблем хімії, фізикохімії та технології полімерів і композиційних полімерних матеріалів. Особливо вагоме значення мають його основоположні роботи з вивчення міжфазових явищ багатокомпонентних полімерних систем, їхніх структури та властивостей, зокрема підсилення полімерних сумішей і сплавів полімерів дисперсними та волокнистими наповнювачами з урахуванням впливу межі розподілу з твердим тілом на кінетику формування та фазовий розподіл у гетерогенних полімерних системах.

Практично спрямовані наукові дослідження дали змогу розробити та широко впровадити важливі й необхідні для народного господарства полімерні матеріали: вискоєфективні клейові композиції, наповнені й армовані захисні покриття, термостійкі зв'язуючі та ін.

Вагомі досягнення вченого в галузі фізикохімії поліуретанів і матеріалів на їх основі.

Ю.С. Ліпатовим створена єдина в Україні наукова школа в галузі хімії і фізикохімії високомолекулярних сполук, яка одержала міжнародне визнання.

Він був співавтором наукового відкриття під назвою «Властивості рідких сумішей полімерів в області розшарування» (1992 р.).

Юрій Сергійович – автор 19 монографій, 5 з яких видано за кордоном (Англія, Нідерланди, Канада, США), понад 1300 наукових статей і 140 авторських свідоцтв на винаходи СРСР. Уперше в світовій літературі ним були написані монографії з адсорбції полімерів, фізико-хімічних основ підсилення полімерів, взаємопроникних полімерних сіток і колоїдної хімії полімерів («Адсорбция полимеров») (1972), «Взаимопрникающие полимерные сетки» (1979), «Colloid Chemistry of Polymers» (1998), «Thermodynamics of Polymers Blends» (1997), «Phase-Separated Interpenetrating Polymer Networks» (2001) та ін.).

Серед його учнів 10 докторів і 50 кандидатів наук. Тривалий час він був членом редколегії журналів «Высокомолекулярные соединения», Доповіді АН УРСР, «Українського хімічного журналу» і «Journal of Adhesion»(США). Журналів «Composite Interfaces» (США), «Journal of Polymer Materials» (Індія), «Полімерного журналу» (Україна).

Був нагороджений орденом «Дружби народів» і «За заслуги» III ступеня, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, Грамотою Верховної Ради України, медалями та іншими відзнаками.

Всі, хто працював і знав Юрія Сергійовича, щиро поважали його як видатного вченого, талановитого педагога, керівника та організатора науки.

Світла пам'ять про Юрія Сергійовича Ліпатова – талановитого вченого, вимогливу і шляхетну людину назавжди залишиться в серцях його колег, учнів, друзів і знайомих. Помер Юрій Сергійович Ліпатов у м. Києві 31 серпня 2007 р.